

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Niveau	BuBaO
Instellingsnummer	25635
Instelling	Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs - Berkenbeek
directeur	Jan SPELTINCX – Christel LOOTS
adres	Nieuwmoerse Steenweg 113 B - 2990 WUUSTWEZEL
telefoon	03-669.68.19
fax	03-669.53.27
e-mail	jan.speltincx@berkenbeekls.be christel.loots@berkenbeekls.be
website/URL	www.berkenbeek.be
Inrichtende macht/Bestuur	972901 - B.O. Noorderkempen te WUUSTWEZEL
adres	Nieuwmoerse Steenweg 113 - 2990 WUUSTWEZEL
Scholengemeenschap	120089 - Vrije Basisscholen Wuustwezel te WUUSTWEZEL
adres	Kloosterstraat 7 - 2990 WUUSTWEZEL
CLB	114785 - Vrij CLB Voor- en Noorderkempen te BRASSCHAAT
adres	De Zwaan 28 - 2930 BRASSCHAAT
Tijdstip doorlichting	van 5 tot 9 oktober 2009
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Dirk Janssens
Teamleden	Louis Dams Dirk Lambrechts
Datum van bespreking met de instelling	10 november 2009

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	RELEVANTE KENMERKEN	4
3	FOCUS VAN DE DOORLICHTING	5
3.1	(Leer)prestaties in de focus	5
3.2	Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus	5
3.3	Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus	5
4	KWALITEITSPROFIEL	6
5	RESULTATEN	8
5.1	(Leer)prestaties	8
5.2	Schoolloopbaan	10
5.3	Outcomes	10
5.4	Tevredenheid	10
6	ASPECTEN VAN DE WERKING	11
6.1	Algemeen	11
6.2	Personeel	12
6.3	Logistiek	12
6.4	Onderwijskundig	12
7	STERKTES EN ZWAKTES	14
7.1	Relevante aspecten waarin de school goed is	14
7.2	Relevante aspecten die de school kan verbeteren	14
7.3	Relevante aspecten die de school moet verbeteren	14
8	ADVIES	15
9	REGELING VOOR HET VERVOLG	16

1 INLEIDING

Van 5 tot 9 oktober 2009 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne. Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht hierop afzonderlijk uit te voeren.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- De vrije basisschool voor buitengewoon onderwijs Berkenbeek richt onderwijs voor type 1, type 2 en type 8 in. Ze organiseert een anti-afdeling ingebed in type 2. Deze afdeling richt zich specifiek op leerlingen met een (rand-)normale verstandelijke begaafdheid en een diagnose autismespectrumstoornis (ASS). De school organiseert ook geïntegreerd onderwijs (GON) en inclusief onderwijs (ION). De school kent een stijgend leerlingenaantal in alle types en in de GON-werking. Deze opdeling leidt tot een schoolstructuur met vijf afgebakende doelgroepen.
- De school bevindt zich op een ruime campus waarop eveneens een school voor buitengewoon secundair onderwijs en een revalidatiecentrum gelegen zijn. Beide scholen behoren tot de vzw Berkenbeek met een eigen raad van bestuur en zitten vervat in een ruimere koepelorganisatie, vzw Gehandicaptenzorg Noorderkempen.
- De instroom van nieuwe teamleden en meerdere wijzigingen in de opdrachten van anderen creëren geregeld een nieuwe beleidscontext. De kern van het intern leiderschap bestaat uit twee teamleden die het ambt van directeur en beleidsondersteuner combineren. Ze hebben de verantwoordelijkheden en taken eigen aan het ambt van directeur integraal verdeeld. Elk type, de anti-afdeling en de GON-/ION-werking beschikken over coördinatoren of 'interne begeleiders' die de algemene coördinatie van de organisatorische en onderwijskundige werking op zich nemen.

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting.

3.1 (Leer)prestaties in de focus

Buitengewoon kleuteronderwijs:

sociaal-emotionele ontwikkeling

De beginsituatie

De doelenfase

De evaluatiefase

Nederlands –

communicatie en taal –

communicatie en taal: Nederlands

en Vlaamse gebarentaal

De beginsituatie

De doelenfase

De evaluatiefase

Buitengewoon lager onderwijs:

sociaal-emotionele ontwikkeling

De beginsituatie

De doelenfase

De evaluatiefase

Nederlands –

communicatie en taal –

communicatie en taal: Nederlands

en Vlaamse gebarentaal

De beginsituatie

De doelenfase

De evaluatiefase

3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Algemeen

Kwaliteitszorg

Zelfevaluatie

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

4 KWALITEITSPROFIEL

‘Berkenbeek’ heeft als school voor buitengewoon basisonderwijs een uitgesproken positief imago in de regio. Dit is onder meer gebaseerd op de goede resultaten van haar oud-leerlingen in het gewone basisonderwijs of in het vervolgonderwijs. Afhankelijk van het type en/of het studieadvies stromen de leerlingen door naar passende richtingen in het secundair onderwijs. Leerlingen die na het basisonderwijs kiezen voor het gewoon voltijds secundair onderwijs, gaan naar scholen in de ruimere regio. De schoolloopbaan van een groot aantal leerlingen gaat verder in de school voor buitengewoon secundair onderwijs op dezelfde campus. Deze school biedt opleidingsvormen 1, 2 en 3 aan. De beschikbare informatie vanuit het vervolgonderwijs wijst erop dat de leerlingen met succes hun verdere schoolloopbaan doorlopen.

De school beschikt over een sterk beleidsvoerend vermogen. Kenmerkend is de participatieve en democratische beleidscontext waarin teamleden verantwoordelijkheden krijgen om samen school te maken. De weldoordachte organisatiestructuur draagt wezenlijk bij tot de goede werking binnen de vijf doelgroepen: de types 1,2 en 8, het ‘type A’ (auti-afdeling) en de GON-/ION-werking.

De keuze voor een interne begeleider als algemene coördinator per doelgroep zorgt ervoor dat de organisatorische en onderwijskundige werking goed kan verlopen. Richtinggevend voor de hele werking en voor het onderwijskundige functioneren in het bijzonder zijn de duidelijke visieteksten en de concretisering ervan in bindende afspraken en procedures. Deze benadering draagt zowel op school- als op doelgroepniveau algemeen bij tot gelijkgerichtheid in ‘denken en doen’.

Het sterke beleidsvoerend vermogen van de school uit zich eveneens in het ontwikkelde kwaliteitszorg-systeem. Interne kwaliteitszorg krijgt binnen de schoolwerking een belangrijke plaats. Het schoolteam neemt deel aan heel wat interne beleidsinitiatieven om zowel het organisatorisch als het onderwijskundig functioneren van de school te evalueren. De school slaagt er algemeen in om passende verbeteracties op te zetten.

De hele schoolwerking is gebaseerd op de zgn. ‘vier hoekstenen’: de pedagogisch-didactische aanpak, de handelingsplanning, de communicatie en de professionalisering van de teamleden. Het pedagogisch project is richtinggevend voor het onderwijsleerproces en –aanbod. Centraal in dit project staan de zogenaamde ‘drie V’s’: verbondenheid, verruiming en veerkracht. De school focust in de eerste plaats op de ontwikkeling van een veilig en stimulerend pedagogisch klimaat. Alle teamleden trachten een warme, vertrouwensvolle, veilige en duidelijke omgeving voor de leerlingen te creëren.

Het onderwijs vertrekt vanuit een uitgesproken geloof in de mogelijkheden van de leerlingen. De sociaal-emotionele ontwikkeling krijgt terecht een centrale plaats in het onderwijs. Het welbevinden van en een positief zelfbeeld bij de leerlingen vormen de basisvoorwaarden voor ontwikkeling. De teamleden zorgen voor een relevant en degelijk aanbod om de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen te stimuleren. In sommige types kan dit aanbod nog versterkt worden door een sterker accent te leggen op interactief leren met expliciete aandacht voor de betrokkenheid van de leerlingen.

Het team houdt duidelijk rekening met de leerlingenkenmerken. Naast de algemene indeling in klasgroepen hergroepeert men geregeld de leerlingen om hen een zo goed mogelijk aanbod te geven. Het cyclisch proces van handelingsplanning vormt de ruggengraat van het onderwijs.

Afhankelijk van de doelgroep krijgen de verschillende leergebieden hun specifieke invulling binnen de verschillende fasen van handelingsplanning. De kindbetrokkenen slagen erin om de beginsituatie van de leerlingen in kaart te brengen. Het team hanteert groeps- en individuele handelingsplannen om het onderwijsleeraanbod vast te leggen en om de aanpak van de verschillende kindbetrokkenen op elkaar af te stemmen en te realiseren.

Naast een gezamenlijk aanbod op groepsniveau krijgen uitgesproken noden van de individuele leerling een plaats in het individueel handelingsplan. Op deze manier komt de leerbegeleiding in de school algemeen effectief tegemoet aan de verschillen tussen en de zorgvragen van de leerlingen. Alle teamleden werken vanuit hun eigen deskundigheid mee aan een zo harmonisch mogelijke ontwikkeling van de leerlingen. De school pakt de begeleiding op een duidelijke en gestructureerde manier aan. Teamleden kennen hun taak binnen het systeem van ‘zorg’ en nemen gezamenlijk en doelgericht de verantwoordelijkheid voor de begeleiding en ondersteuning van de leerlingen op.

De school bevindt zich op dit moment in een onderwijsinhoudelijk vernieuwingsproces waarbij in toenemende mate de decretaal vastgelegde ontwikkelingsdoelen en eindtermen en de bijbehorende uitgangspunten worden geïntegreerd in de handelingsplanning en de onderwijspraktijk. Dit resulteert in een toegenomen aandacht voor de relevantie en de functionaliteit van het onderwijsleeraanbod. Zo is de manier waarop Taal en Communicatie (type 2 en 'A') uitgewerkt zijn, een mooi voorbeeld van functioneel onderwijs.

In een aantal gevallen kan het aanbod voor Nederlands nog meer uitgebouwd worden vanuit een horizontale samenhang tussen leergebieden en gericht worden op de werkelijkheid en op functionaliteit. Het team tracht een evenwicht te vinden tussen technisch-cognitieve aspecten en de toepassing ervan in functionele leersituaties. Door de gebruikte methodes voor een deel los te laten en flexibel te hanteren kunnen er kansen gecreëerd worden voor een nog meer ervaringsgericht aanbod vertrekkend vanuit de leefwereld van de kinderen.

Algemeen kan gesteld worden dat de professionaliteit van het team van een hoog niveau is. Teamleden blijven zoeken naar nieuwe strategieën om het onderwijs optimaal te laten renderen. Men kiest daarbij resoluut om voor de kinderen kansen te creëren, vertrekkend van hun mogelijkheden en met aandacht voor een positief zelfbeeld. De manier waarop de school georganiseerd is, maakt het voor teamleden mogelijk om doelgericht en efficiënt te werken. 'Berkenbeek' kan dan ook een beleidskrachtige school genoemd worden die erin slaagt om het beste te halen uit haar leerlingen én haar teamleden. Wat vooral blijft, zijn het welbevinden en de inzet van het team en het geloof in de mogelijkheden van elk kind.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

Gezien de integrale benadering binnen de school worden het buitengewoon kleuteronderwijs (type 2) en lager onderwijs (type 1, 2 en 8) niet van elkaar onderscheiden.

Nederlands (Type 1 en 8) – Communicatie en taal (Type 2)

Voldoet

Vaststellingen

- Het schoolteam besteedt aandacht aan de verschillende domeinen binnen Nederlands – Communicatie en taal. Typespecifieke accenten leggen de teamleden vanuit de beginsituatie van de individuele of groep leerlingen en vanuit de gerichtheid op denkontwikkeling. Hierbij treden ze mediërend op om de motivatie te verhogen en een taakgerichte houding te stimuleren. Het team slaagt erin om zich een passend beeld te vormen van de beginsituatie van de leerlingen. De verzamelde gegevens zijn relevant voor de eigenheid en de kenmerken van de leerlingen. Afhankelijk van de doelgroep worden onder meer observaties, leerlingenwerk en schooleigen of genormeerde toetsen gebruikt om een beeld van de leerlingen te krijgen.
- De ontwikkeling van de kinderen wordt van nabij opgevolgd en is sterk richtinggevend voor de periodieke doelenselectie tijdens de klassenraden en voor het dagdagelijkse onderwijsleerproces en – aanbod. De doelenselectie bevindt zich op dit moment in een vernieuwingsproces. De school tracht in toenemende mate ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen te selecteren en te integreren in de handelingsplanning om een passend onderwijsleeraanbod voor de leerlingen te voorzien.
- Om een gelijkgericht en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod voor dit leergebied te realiseren, hanteren de groepsleerkrachten onderwijsleerpakketten als referentiekaders of als bronnen bij de samenstelling van een eigen onderwijsleeraanbod. De planning gebeurt nog veeleer vanuit de gebruikte onderwijsleerpakketten dan vanuit de ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen. De onderwijsleerpakketten werden wel doelbewust gekozen en zijn algemeen aangepast aan de noden van de leerlingen. Het team besteedt in toenemende mate aandacht aan een duidelijke horizontale samenhang in doelen, inhoud en didactische aanpak. De specifieke therapeutische benadering van de paramedici sluit hierbij in duidelijke mate aan.
- Recent gaat de aandacht uit naar een meer evenwichtig aanbod binnen Nederlands – Communicatie en taal. De gerichtheid van teamleden van type 8, 1 en de autigroepen op het vervolgtraject van de leerlingen (volgende klasgroep of volgend onderwijsniveau) en de bijbehorende accenten vanuit de eigen perceptie leidden tot een sterke focus op een veeleer technische aanpak van lezen en schrijven (spelling). Deze invalshoek wordt geleidelijk verlaten en vervangen door een doelbewuste en doelgerichte focus op de basisideeën en –principes van ‘taalonderwijs in het buitengewoon onderwijs’. Communicatie en functionaliteit krijgen hierbij meer en meer een vooraanstaande plaats. De meer technische, cognitieve aspecten worden in toenemende mate beschouwd als middelen en minder als doelen op zich. Het evenwicht tussen spreken en luisteren enerzijds en lezen en schrijven anderzijds wordt beter bewaakt. Naast uitgesproken en doelbewust uitgevoerde activiteiten voor spreken en luisteren, krijgen – afhankelijk van de beginsituatie van de klasgroep en de individuele leerlingen – uiteraard het technisch en begripend lezen en het functioneel en creatief schrijven hun plaats.
- In type 2 staat de stimulering van communicatievaardigheid terecht en duidelijk centraal. Teamleden besteden veel aandacht aan ondersteunende communicatie. De benadering is afgestemd op maat van elk kind. Bij de keuze voor de materialen houdt men rekening met het vervolgtraject van de kinderen. Functioneel lezen en – waar relevant – aanvankelijk lezen krijgen hun plaats in het reguliere aanbod, zowel op het niveau van de groep als van de individuele leerling. De toepasbaarheid in de leefwereld en de verruiming van interactiemogelijkheden staan hierbij sterk in de focus.

- Ook de anti-afdeling legt specifieke accenten geënt op de beginsituatie van de leerlingen. Zo worden de ontwikkeling van sociale vaardigheden en taal en communicatie in samenhang benaderd. Tijdens het onderwijsleerproces krijgen beide aspecten prioritaire aandacht. Het team ontwikkelde een gradueel opgebouwde leerlijn waardoor zowel de structurele benadering als het aanbod op maat kunnen worden voorzien en bewaakt. Deze aanpak biedt duidelijke garanties dat het onderwijsleeraanbod voor elke leerling zinvol en haalbaar is. De onderwijsleeromgeving is aangepast aan de specifieke noden van de leerlingen waarbij deze waar nodig structuur en duidelijkheid krijgen, maar waarbij eveneens aandacht gaat naar de ontwikkeling van communicatievaardigheid.
- De evaluatie van de ontwikkeling van de leerlingen gebeurt algemeen op een degelijke en passende manier. De recente bijsturing van de accenten binnen taalonderricht en de meer expliciete integratie van de decretale ontwikkelingsdoelen en eindtermen in de fasen van handelingsplanning zullen echter een structurele evaluatie en bijsturing van de doelenselectie, het onderwijsleeraanbod, het onderwijsleerproces en de evaluatie vereisen.
- De uitdaging voor dit team bestaat er nog in om de horizontale samenhang tussen Nederlands – Taal en communicatie en andere leergebieden te versterken. Het team mist op dit moment nog kansen om een uitgesproken samenhangend en werkelijkheidsgericht aanbod te realiseren waardoor leerlingen meer 'greep' krijgen op de wereld om hen heen. Op dit moment komt een functioneel en sterk werkelijkheidsgericht aanbod duidelijk tot uiting tijdens uitstappen, extramurosactiviteiten en projecten.

Sociaal-emotionele ontwikkeling (Type 1, 2 en 8)

Voldoet

Vaststellingen

- De sociaal-emotionele ontwikkeling krijgt, conform de visie van de school, een centrale plaats in het school- en groepsgebeuren. De teamleden benutten doelgericht de beschikbare informatiebronnen en/of –kanalen. Zowel voor nieuwkomers als voor doorstromers slagen ze erin om een beeld te verwerven over de emotionele en de sociale ontwikkeling.
- Het recente initiatief om een observatielijst te ontwikkelen waarbij de ontwikkelingsdoelen en de bijbehorende domeinen duidelijk aanwezig zijn, biedt kansen om zowel de beginsituatie te bepalen als de ontwikkeling van de leerlingen op te volgen en te begeleiden. De keuze om via deze observatielijst in eerste instantie de beeldvorming over de leerlingen te verfijnen, creëert in toenemende mate aandacht voor een meer evenwichtige en volledige selectie van passende doelen voor de leerlingen.
- De aanpak voor de sociaal-emotionele ontwikkeling strookt met de uitgangspunten en basisprincipes van de visie op buitengewoon basisonderwijs. Het team besteedt in toenemende mate aandacht aan de organisatie van emancipatorisch onderwijs. Een sterk geloof in de mogelijkheden van de leerlingen komt onder meer tot uiting in de wijze waarop de kindbetrokkenen oog hebben voor de emotie- en sociale beleving (type 2) en de dynamisch-affectieve ontwikkeling (type 1 en 8). In type 2 focussen teamleden op de ontwikkeling van het gevoelsleven van de kinderen en op het leren functioneren in sociale en interpersoonlijke contexten. Zelfwaardering, motivatie en zelfcontrole worden in type 1 en 8 intentioneel nagestreefd.
- De aandacht voor het welbevinden van de leerlingen staat terecht centraal in de handelingsplanning. Alle teamleden trachten een positief en realistisch zelfbeeld bij de leerlingen te realiseren. Dit vormt de basis voor de ontwikkeling van sociale vaardigheden bij de leerlingen. Geënt op de beginsituatie bepalen teamleden echter nog vrij autonoom de na te streven doelen binnen de groeps- en individuele handelingsplannen. De recente ontwikkeling van de observatielijst kan op termijn de doelgerichtheid van doelen en aanpak nog optimaliseren.
- De teams van type 1 en 8 evolueren meer en meer naar een gestructureerde aanpak van de sociaal-cognitieve ontwikkeling van de leerlingen. Zowel sociale cognitie, sociale vaardigheden en sociale competentie krijgen een meer centrale plaats in het pedagogisch-didactisch handelen. De mate waarin de doelen binnen deze domeinen echter doelbewust en in verticale samenhang worden nagestreefd, kan nog worden versterkt. Het schoolteam is zich van deze uitdaging bewust. Vooral de toenemende focus op het creëren van kansen tot sociale interactie, ook binnen de reguliere lessen, biedt hiertoe perspectief. De integratie van (inter)actief en coöperatief leren in het gewone onderwijsleeraanbod biedt heel wat mogelijkheden. De decretale ontwikkelingsdoelen en/of eindtermen krijgen meer en meer een plaats binnen de handelingsplanmatige aanpak van het onderwijsleerproces en –aanbod.

- De teams van type 2 en 'type A' besteden vanuit de meer uitgesproken noden van de leerlingen omtrent hun sociale en emotionele ontwikkeling zowel aandacht aan een specifiek, structureel aanbod als aan de integratie van relevante doelen in de dagelijkse werking. Zij voorzien daartoe een gevarieerd aanbod aan onderwijsleer- en spelactiviteiten waarbij zeker ook de dynamisch-affectieve ontwikkeling van het kind voorop staat.
- De leerkrachten lichamelijke opvoeding herzien op dit moment hun planmatige aanpak en besteden daarbij eveneens intentioneel aandacht aan de planning, de uitvoering én de evaluatie van sociaal-emotionele doelen. Ze benutten dit leergebied sterk voor de concrete toepassing van de 'geleerde' sociale vaardigheden, waarbij samenwerking, vertrouwen en teamspirit belangrijke aspecten zijn. Tevens besteden de leerkrachten tijdens de activiteiten veel aandacht aan het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen.
- Kinderen met specifieke noden op sociaal-emotioneel gebied krijgen in de eerste plaats begrip en hulp van de groepsleerkracht en de andere kindbetrokkenen. De schoolpsychologe en de orthopedagogen bieden ondersteuning via het aanreiken van tips, suggesties en specifiek lesmateriaal. Wanneer de zorgvraag zeer uitgesproken is, bieden zij kindgerichte, individuele begeleiding.
- Het gebruik van (signalen van) betrokkenheid als graadmeter voor de kwaliteit van het onderwijsleerproces en de relevantie van het onderwijsleeraanbod kan het welbevinden van de leerlingen nog positief beïnvloeden.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.1.1 Leiderschap

6.1.2 Visie

6.1.3 Besluitvorming

6.1.4 Kwaliteitszorg

6.1.4.1 Zelfevaluatie

Vaststellingen

- De school ontwikkelde zich doorheen de jaren tot een sterk gestructureerde organisatie. De school bevindt zich voortdurend in een ontwikkelingsproces. De instroom van nieuwe personeelsleden en veranderingen in opdrachten van andere teamleden vereisen bovendien vele initiatieven om de gelijkgerichtheid in 'denken en doen' te blijven realiseren. Binnen het schoolbeleid vormt interne kwaliteitszorg daartoe een belangrijke pijler. De school besteedt geregeld op verschillende niveaus aandacht aan de evaluatie van de eigen werking.
- Meerdere evaluatiemomenten zijn ingebed in de handelingsplanmatige aanpak van het onderwijsleeraanbod en –proces. Het accent ligt gedurig op de afstemming van doelen en inhoud op de beginsituatie van de leerlingen en op de optimalisering van het handelingsproces en van de onderlinge afstemming van de werking van alle kindbetrokkenen. Elk teamlid draagt hierin duidelijk verantwoordelijkheid. De interne begeleiders bewaken samen met de teamleden de kwaliteit van handelingsplanning en van de handelingsplannen. Ze sturen deze indien nodig bij in overleg met de andere kindbetrokkenen. Deze aanpak resulteert in een efficiënte inzet van mensen en middelen.
- Via periodieke functioneringsgesprekken, klasbezoeken en vormen van formeel en informeel overleg krijgt de directie zicht op het functioneren van de teamleden. In samenspraak met de interne begeleiders en de teamleden resulteert deze opvolging in de organisatie van aanvangsbegeleiding, begeleiding of vorming van teamleden. De school beschikt tevens over een intern netwerk waarin teamleden via formeel en informeel overleg gedurig informatie uitwisselen, hun persoonlijke of gezamenlijke aanpak bespreken, evalueren en waar nodig bijsturen.
- De opdracht van het ruime aantal werkgroepen bestaat naast beleidsvoorbereidend werk eveneens uit de evaluatie van de aspecten van de schoolwerking waarvoor zij verantwoordelijkheid dragen. Periodieke evaluaties binnen de werkgroep, de eigen doelgroep(en) of het hele schoolteam vormen de basis voor een verbeteringstraject om geselecteerde werkpunten aan te pakken.
- De school verzamelt op systeemniveau onder meer informatie over de leerprestaties en de vorderingen van de leerlingen, hun traject in het vervolgonderwijs en de tevredenheid van verschillende groepen participanten. Deze informatie wordt door het intern leiderschap of door de verantwoordelijke werkgroep(en) verwerkt, geanalyseerd en met de ruimere groep besproken. De conclusies van deze besprekingen leiden geregeld tot bijstellingen, zowel op onderwijskundig als op organisatorisch vlak.
- De school organiseert jaarlijks een ruime enquête bij de teamleden van elke doelgroep waarbij onderwijskundige en organisatorische aspecten worden bevraagd. De enquête peilt vooral naar de perceptie van de teamleden op de werking. Per doelgroep worden in gezamenlijk overleg drie prioriteiten voor het volgende schooljaar geselecteerd en wordt een bijbehorende aanpakstrategie afgesproken. De verantwoordelijken voor de werking binnen de doelgroepen spelen een belangrijke rol in dit evaluatietraject waarbij het algemeen zicht op de eigen werking een belangrijke invalshoek vormt.
- Het zelfevaluerend vermogen van de school kan nog verbeteren door binnen de evaluatie van onderwijskundige aspecten meer gebruik te maken van een extern referentiekader, met name de decretaal vastgelegde ontwikkelingsdoelen en eindtermen en de bijbehorende uitgangspunten.
- Daarnaast kunnen vormen van opvolging van het onderwijs op de klasvloer met het oog op de verbetering van het pedagogisch-didactisch en gelijkgericht handelen en bijbehorende coaching en begeleiding de aanpak binnen elke doelgroep nog versterken.

- Zelfevaluatie behoort duidelijk tot de schoolcultuur. Kenmerkend voor het sterke beleidsvoerend vermogen is onder meer de intentionele manier waarop de school het cyclisch proces van interne kwaliteitszorg gestalte geeft.

6.2 Personeel

6.3 Logistiek

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Curriculum

6.4.2 Begeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- het vooropstellen en bewaken van effecten
- de integratie van onderwijsontwikkeling en -innovatie
- het operationaliseren van een gedragen visie
- het gebruik van interne gegevens voor evaluatie en bijsturing
- het gebruik van externe gegevens voor evaluatie en bijsturing.

6.4.2.1 Afstemming andere partners

6.4.2.2 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- De missie van de school bestaat uit 'onderwijs op maat bieden voor kinderen met specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften'. Op basis van haar onderwijsopdracht ontwikkelde de school doorheen de jaren een schooleigen pedagogisch project. De drie dragende pijlers hierin zijn 'verruiming van de leefwereld', 'verbondenheid' en 'veerkracht'. Als basisvoorwaarden om deze pijlers in de onderwijspraktijk gestalte te geven, besteedt het team over de doelgroepen heen structureel en prioritair aandacht aan de realisatie van 'een veilige, warme, vertrouwensvolle en duidelijke omgeving'. Het welbevinden van leerlingen vormt hierin het centrale criterium, als basisvoorwaarde voor ontwikkeling en leren. Op onderwijskundig gebied vormt het creëren van 'een denkontwikkeld klimaat' het fundament voor de selectie van doelen en inhouden en voor de uitwerking van het onderwijsleerproces.
- De concrete realisatie van de leerbegeleiding vertrekt vanuit een duidelijke, geëxpliciteerde visie op 'zorg'. De school ontwikkelde hiertoe een 'zorgpiramide'. Deze zorgpiramide omvat de werking van de klassenraad en de vormen van leerlingenbegeleiding en –ondersteuning in de school. Op de klassenraad wisselen alle kindbetrokkenen onder meer informatie over de leerlingen uit en bepalen ze in samenspraak via een proces van handelingsplanning concrete doelen en acties voor individuele of groepen leerlingen. Afhankelijk van de geselecteerde doelen en acties kiest dit multidisciplinair team voor eerste, tweede of derde graadszorg. De eerste graadszorg situeert zich op groeps- en kindniveau waarbij de groepsleerkracht de verantwoordelijkheid heeft om een dagdagelijks, passend aanbod te voorzien. De paramedici en de interne begeleider bieden hierbij vooral ondersteuning. Binnen de tweede graadszorg wordt de groepsleerkracht effectief bijgestaan door de paramedici, de BLIO's en de interne begeleiders. Deze aanpak resulteert vooral in vormen van klasinterne samenwerking. Wanneer al deze interventies niet het vooropgestelde effect hebben, krijgen leerlingen klasexterne zorgverbreedende of therapeutische ondersteuning door de BLIO's of de paramedici.
- De handelingsplanmatige benadering van het onderwijs is richtinggevend voor de bepaling van het onderwijsleeraanbod en –proces. De specifieke kenmerken van de leerlingen binnen de doelgroepen vormen het algemeen kader voor de uitwerking en de concretisering ervan. Het schoolteam slaagt er in

om de beginsituatie van de leerlingen op een gestructureerde, efficiënte manier in kaart te brengen. Via deze beeldvorming verwerven de kindbetrokken teamleden samen een beeld van de eigenheid en de ontwikkeling van de leerlingen. Waar nodig ondernemen ze passende initiatieven om het beeld te vervolledigen. De klassenraden spelen een belangrijke rol bij de keuze van de doelen en bij de onderlinge afstemming van de werking van alle kindbetrokkenen. Via de ontwikkeling van een groepshandelingsplan streven teamleden gezamenlijke doelen bij de leerlingen na. Het individueel handelingsplan staat in relatie tot het groepshandelingsplan. Het verfijnt de beginsituatiebepaling tot op het niveau van het individuele kind. Het is een handelingsgericht document dat een grote waarde heeft in de verdere leerbegeleiding.

- Tijdens de uitvoeringsfase spannen de kindbetrokkenen zich in om de geselecteerde doelen op individueel en groepsniveau conform de handelingsplannen te realiseren. De klasgroepen worden samengesteld, rekening houdend met de beginsituatie van de leerlingen voor taalvaardigheid/Nederlands. Dit resulteert in vrij homogene groepen waarbij het gezamenlijk vorderen vanuit het groepshandelingsplan centraal staat. Indien nodig differentieert het team binnen de groep.
- Leerlingen worden geregeld hergroepeerd. Deze hergroepering binnen de groep en over groepen heen resulteert in een aanbod op maat van de leerlingen. Leerlingen met uitgesproken noden krijgen zo nodig een meer individueel leertraject waarbij onder meer het onderwijsleeraanbod doelgroepoverschrijdend wordt samengesteld.
- De zorgverbredende acties variëren van autonoom leren over verlengde instructie en additionele klasinterne begeleiding naar klasexterne, specifieke ondersteuning. Zowel de paramedici, de BLIO's als de groepsleerkrachten dragen samen de verantwoordelijkheid over de organisatie en de inhoud van de leerbegeleiding. Afhankelijk van de specifieke noden voorzien ze een passend aanbod. Indien nodig neemt het team passende STICORDI-maatregelen om tegemoet te komen aan de zorgvragen van de leerlingen.
- De aandacht voor succeservaringen bij de leerlingen vormt een belangrijk uitgangspunt bij de zorgbrede en zorgverbredende werking.
- De school beschouwt 'communicatie' terecht als een belangrijk aspect bij de leerbegeleiding. Zowel de externe als de interne communicatie worden als essentiële voorwaarden voor een kwaliteitsvolle zorg gezien. Vele vormen van informele en formele communicatie binnen de school dragen wezenlijk bij tot de goede werking. Het team benut de geregelde contacten met ouders om hen te informeren over de begeleiding van hun kinderen, om informatie in te winnen, bezorgdheden te delen en om waar passend de aanpak in de school en thuis op elkaar af te stemmen.

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- De school beschikt over een sterk beleidsvoerend vermogen. Ze is weldoordacht en efficiënt georganiseerd. De directie en de interne begeleiders vormen de kern van een dynamisch, participatief leiderschap waarbij iedereen zijn verantwoordelijkheden kent en opneemt.
- De interne cyclische kwaliteitszorg is een belangrijke pijler voor schoolontwikkeling. De schoolwerking wordt op verschillende niveaus geëvalueerd. Deze aanpak leidt tot gerichte verbeteracties.
- De school slaagt erin om via visieontwikkeling en de concretisering ervan een grote gelijkgerichtheid te verzekeren. Dit komt onder meer tot uiting in de leerbegeleiding waar een weldoordachte zorgstructuur richtinggevend is voor de zorgbrede en zorgverbredende werking.
- De handelingsplanmatige aanpak draagt wezenlijk bij tot een doelbewuste, doelgerichte onderwijspraktijk. Het onderwijsleerproces en –aanbod worden op die manier sterk geënt op de eigenheid van de leerlingen.
- Voor het leergebied Nederlands – Communicatie en taal realiseren de kindbetrokkenen in toenemende mate een passend onderwijsleeraanbod. Het taalonderricht wordt meer en meer gezien als de hefboom voor de ontwikkeling van communicatievaardigheden. De ontwikkeling van mondelinge taalvaardigheid krijgt prioritaire aandacht. Indien passend krijgen leerlingen eveneens een gestructureerd aanbod voor de ontwikkeling van schriftelijke taalaspecten.
- De sociaal-emotionele ontwikkeling krijgt algemeen een vooraanstaande plaats in het onderwijsleerproces. Deze aandacht vloeit voort uit de duidelijke bekommernis om het welbevinden en het positief maar realistisch zelfbeeld van de leerlingen als basis voor verdere ontwikkeling. In de type 2- en de autagroepen krijgen sociaal-emotionele aspecten gezien de uitgesproken zorgvragen van de leerlingen prioritaire aandacht binnen het onderwijsleerproces en binnen de ruimere context, de leefwereld van het kind.

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- Het zelfevaluerend vermogen van de school kan nog versterkt worden via een meer diepgaande analyse van prioritair ervaren werkpunten. Het gebruik van een 'extern referentiekader' om de huidige situatie te confronteren met de wenselijke situatie kan hiertoe bijdragen. De decretaal vastgelegde ontwikkelingsdoelen en eindtermen kunnen hierin een prominente rol vervullen.
- De sociaal-emotionele ontwikkeling kan in de groepen van type 1 en 8 algemeen nog intentioneler worden benaderd. Een gradueel opgebouwde leerlijn kan nog meer richting geven aan het geïntegreerd nastreven van doelen.
- De ontwikkeling van een sterker horizontaal samenhangend onderwijsleeraanbod en –proces kan de werkelijkheidsgerichtheid en de functionaliteit van het onderwijs positief beïnvloeden. Het creëren van een zo samenhangend mogelijk aanbod op maat van de leerlingen biedt hen meer kansen tot inzicht in de wereld om hen heen.

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

Nihil

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning en subsidiëring **GUNSTIG**.

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Dirk Janssens

Datum van verzending aan de directie en het schoolbestuur:

Voor kennisname

De directie/het schoolbestuur

Naam: